

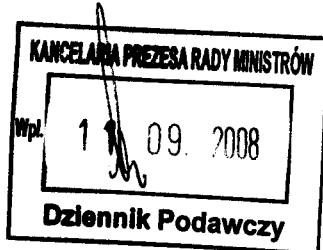
HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI
Halina Bortnowska-Dąbrowska
Jerzy Ciemniowski
Janusz Grzelak
Marek Antoni Nowicki
Marek Sajfan
Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI
Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Zbigniew Hołda
Sekretarz: Adam Bodnar
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

Warszawa, dnia 11 września 2008 r.

3098/2008/PCzRP/PO

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Nawiązując do wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 8 września 2008 r. (znak RPO 587847 - I/08/AB) w sprawie postępowania w przypadku błędów formalnych w oświadczeniach lustracyjnych Helsińska Fundacja Praw Człowieka podziela stanowisko Rzecznika o konieczności dokonania stosownych zmian ustawowych. Jednak w naszej ocenie stosowna nowelizacja ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tzw. ustawy lustracyjnej) powinna iść nieco dalej, w szerszy sposób regulując postępowanie związane ze składaniem oświadczeń lustracyjnych.

Ograniczenie ewentualnej nowelizacji jedynie do kwestii związanych z postępowaniem w sprawie uzupełnienia braków oświadczenia lustracyjnego wciąż pozostawi niezabezpieczoną szeroką sferę praw jednostek zobowiązanych do złożenia takiego oświadczenia. Nieuregulowana pozostaje bowiem możliwość przywrócenia terminu na złożenie oświadczenia, na którą wskazywał Rzecznik, oczywiście w sytuacjach wyjątkowych. Nie istnieje też procedura, w której jednostka, wobec niejasności niektórych przepisów określających katalog osób sprawujących funkcje publiczne, mogłaby podważać obowiązek składania przez nią oświadczenia lustracyjnego.

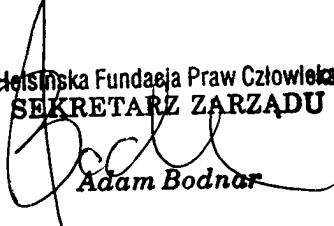
W ocenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka procedura informowania o obowiązku złożenia oświadczenia lustracyjnego, składania oświadczenia lustracyjnego oraz ewentualnego pozbawienia pełnionej funkcji w związku z jego niezłożeniem powinna być poddana kontroli sądowej. Rozważyć należy jedynie który sąd miałby badać przebieg tego postępowania - sąd administracyjny czy może sąd lustracyjny.

Jak niebezpieczna z punktu widzenia ochrony praw człowieka może być sytuacja takiego niedostatku regulacji ustawowej można było przekonać się w maju 2007 r., kiedy duża grupa jednostek zagrożona była pozbawieniem sprawowanej funkcji w związku z odmową złożenia oświadczenia lustracyjnego. Sytuacja dotyczyła jednostek sprawujących funkcje, które w sposób niezgodny z Konstytucją objęte zostały

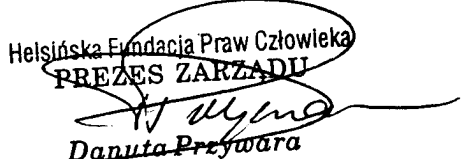
obowiązkiem lustracyjnym. Niegodność ta potwierdzona została wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2007 r., sygn. K 2/07. Helsińska Fundacja Praw Człowieka udzielała pomocy osobie, która stała się ofiarą niekonstytucyjnej lustracji. Starszy wykładowca Politechniki Częstochowskiej, Alfred Egeman, pozbawiony został wykonywanej funkcji i pracy w następstwie odmowy złożenia oświadczenia lustracyjnego. Wskutek braku jakiejkolwiek procedury stwierdzenia pozbawienia sprawowanej funkcji zmuszony był on poszukiwać ochrony przed sądem pracy. Sąd wskazując na konieczność zapewnienia wykonania przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w sposób rozszerzający interpretując przepisy o swojej właściwości, uwzględnił roszczenie Alfreda Egemana. W sytuacji, w której osiągnął on już wiek emerytalny sąd nie przywracał go do pracy, a zasądził odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za czas pozostały do końca okresu wypowiedzenia.

Ze względu na wynikającą z zasady demokratycznego państwa prawnego zasadę lojalności państwa wobec obywatela, a co za tym idzie konieczność zapewnienia jednostce pewności jej sytuacji prawnej, dokonanie stosownych zmian ustawowych w opisanym zakresie uznać należy za niezbędne.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU

Adam Bodnar

 Danuta Przywara

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara

Do wiadomości:
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa